

Majandusanalüüsi ja rahanduse instituut, 2016. aasta teadus- ja arendustegevuse aruanne

1. Struktuuriüksuse struktuur 2017. a

Majandusanalüüsi ja rahanduse instituut
Department of Economics and Finance
Kadri Männasoo, kadri.mannasoo@ttu.ee, +372 620 4051

2. Teadus- ja arendustegevuse ülevaade uurimisrühmade¹ lõikes

2.1 Struktuuriüksusesse kuuluvad uurimisrühmad (kooskõlastatult struktuuriüksuse direktoriga).

[Rahanduse ja majandusanalüüsi uurimisrühm](#)
[Finance and Economic Analysis research group](#)

Uurimisrühma juht: Kadri Männasoo, professor

Liikmed: professor Aaro Hazak, professor Enn Listra, professor Karsten Staehr, dotsent Karin Jõebeer, külalisprofessor Juan Carlos Cuestas (25%), külalisprofessor Tairi rõõm (30%), dotsent Merike Kukk, dotsent Laivi Laidroo, dotsent Tõnn Talpsepp, külalislektor Marit Rebane, lektor Ricardo Vicente, lektor Kalle Ahi, Simona Ferraro (doktorant), Pavlo Illiashenko (doktorant), Indrek Kaldoja (doktorant), Kaido Kepp (doktorant-nooremteadur), Meelis Kiisel (doktorant-nooremteadur), Natalia Levenko (doktorant), Raili Lilo (doktorant), Kristjan Liivamägi (doktorant), Peeter Maripuu (doktorant), Nicolas Reigl (doktorant), Raul Ruubel (doktorant), Tarvo Vaarmets (doktorant), Marko Virkebau (doktorant).

Teadustöö ülevaade

Teadustöö lühikirjeldus

Majandusanalüüsi ja rahanduse instituut keskendub empiirilisele ning poliitika suunitlusega teadustegevusele. Uurimused on interdistsiplinaarsed ning käsitlevad kaasaegse majanduse erinevate sektorite vahelisi majandusseoseid ja –mõjusid. Rõhuasetus on tugeva ja jätkusuutliku majanduskasvu eeldustel ning sellel kuidas poliitilised valikud toetavad materiaalsete ja inimressursside optimaalset rakendamist, majandus- ja finantsstabiilsust ning sotsiaal-majanduslikku sidusust. Uurimismetoodika põhineb kaasaegsetel empiirilise analüüsi kvantitatiivsetel meetoditel mida rakendatakse teemadel millel on märkimisväärne tähendusruum Eesti majanduse kiirele kohandumisele maailmamajanduse konkurentsivõimega.

Description of research

The Department of Economics and Finance carries out academic research with clear applied and policy-oriented perspectives. The research is cross-disciplinary and focuses on linkages between different sectors of the modern market economy in a globalised world. The emphasis is on economic change and development and how policies can help bring about high and sustainable growth, efficient resource use, economic and financial stability, and social cohesion. The emphasis is on rigorous empirical analysis and topics of particular importance for the rapidly transforming Estonian economy.

Uurimisgrupi T&A ühiskondlik mõjukus

Majandusanalüüsi ja rahanduse instituudi uurimistöö panustab tõenduspõhisesse uurimistöösse majanduse- ja sotsiaalarengu sõlmküsimustes, sealhulgas eeskätt tootlikkuse, inimkapitali arengu, poliitikakujunduse majanduslike mõjude ning finantskeskkonna – finants- ja reaalmajanduse ettevõtete ja finantsturgude toimimise ja stabiilsuse küsimustes.

Research impact

The research conducted by the economics and finance research group is evidence-based and focuses on topical issues within economics, social development and finance. The topics include productivity, human capital development and capacity building, policy impact analysis and financial issues related to financial institutions, non-financial companies and financial markets in sustaining financial stability and smoothly operating financial system.

¹ Oma uurimisvaldkonnas teadusprojekte/-lepinguid teostav teadlaste ja/või õppejõudude koostis, mis võib hõlmata liikmeid mitmest struktuuriüksusest. Viimasel juhul näidatakse tulemusel kõigi uurimisgrupis osalevate struktuuriüksuste aruannetes.

Olulisimad teadustulemused

Kukk (2016) finds a negative relationship between the household debt-to-income ratio and consumption. The negative impact of the debt service ratio on consumption is stronger during the recession and this may have amplified the economic distress during the crisis in 2008-2009.

Kukk (2016) tõi empiirilises analüüsis välja negatiivse seose majapidamiste tarbimise ja laenukoormuse vahel, kusjuures laenuteenindamise koormuse mõju tarbimisele oli tugevam 2008-2009 majanduslanguse perioodil ning see süvendas kriisi reaalmajanduslikke mõjusid.

Kukk, Kulikov and Staehr (2016) find that households distinguish income components of different persistence and react to these differently; the consumption response to income shocks with persistent effects is significantly higher than the response to shocks with only temporary effects. Further analysis reveals, however, that the consumption behavior is not fully consistent with standard forward-looking consumption models.

Kukk, Kulikov ja Staehr (2016) tulemused kinnitavad, et majapidamiste tarbimine reageerib tugevamalt püsivatele sissetuleku šokkidele võrreldes ajutiste šokkidega. Täiendavalt leivad autorid, et majapidamised reageerivad ka viit-ajaga, ajutistele sissetuleku šokkidele ning seda isegi juhul kui puuduvad likviidsuspiirangud. Antud tulemus pole täielikus kooskõlas standardse ratsionaalsete ootustega tarbimise mudeliga.

Laidroo's (2016) empirical research shows that bank capital remains an important source of loan growth for domestic private banks during the tranquility periods, whereas bank liquidity plays a greater role during the crisis periods. This highlights local regulatory authorities' limited ability to harness loan growth and excessive risk-taking during the non-crisis periods and points at the benefits of multinational banking groups' internal capital markets during the crisis periods.

Laidroo (2016) empiiriline uurimus tõendab kapitali olulisust kodumaiste pankade laenukasvu tegurina majanduskasvu perioodidel, kusjuures kriisiperioodidel on laenukasvu põhiallikaks pigem likviidsus. Antud tulemus viitab turegulaatorite piiratud võimalustele laenukasvu majandustõusu perioodil kontrollida ning rõhutab rahvusvaheliste pankade eelist rahastada laenutegevust majandusraskuse perioodil grupi sise-kapitali vahenditest.

Olulisimad projektid/lepingud

- ETAG personaalne uurimistoetus PUT315 (2014-2017) Stiimulid, regulatsioonid ja kapitalipaigutus teadusmahuka majanduse saavutamiseks. Juht prof Aaro Hazak, põhitäitja prof Kadri Männasoo. 22 projekti täitjat.
- Noorteadlase baasfinantseerimine BF57 „Finantssektori efektiivsus muutuvate finantsregulatsioonide valguses“. Projektijuht: dotsent Karin Jõeveer, põhitäitja: dotsent Laivi Laidroo. Täitjad: lektor Kalle Ahi, doktorant-nooremteadur Kaido Kepp, doktorant-nooremteadur Meelis Kiisel.
- EAS F16059 "IX rahvusvaheline teaduskonverents Economic Challenges in Enlarged Europe". Juht: Aaro Hazak.
- NordPlus VNP16029 "Rakendusliku majandusanalüüsi õppekava arendus ja koostöö" Helsingi Ülikooli ja Stockholmi Kuningliku Tehnoloogiainstituudiga

Uurimisrühma liikmete koostöö teiste T&A asutuste ja ettevõtetega (sh välisriikidest);

- Swedish Institute for European Policy Studies (SIEPS) Uuring: Tootlikkuse regionaalne konvergens uutes ja vanades Euroopa Liidu liikmesriikides VA16020, juht Kadri Männasoo

Uurimisrühma liikmete kuni 3 olulisemat aruandeaastal ilmunud artiklit (ETISE klassifikaator 1.1, erandjuhul 3.1);

- Kukk, M. (2016). How did household indebtedness hamper consumption during the recession? Evidence from micro data. *Journal of Comparative Economics*, 44 (3), 764–786, 10.1016/j.jce.2015.07.004 (Journal impact ratio: 1.38)
- Kukk, M.; Kulikov, D.; Staehr, K. (2016). Estimating Consumption Responses to Income Shocks of Different Persistence Using Self-Reported Income Measures. *Review of Income and Wealth*, 62 (2), 311–333, 10.1111/roiw.12163. (Journal impact ratio: 1.08)
- Laidroo, L. (2016). Bank Ownership and Lending - Does Bank Ownership Matter? *Emerging Markets Finance and Trade*, 52 (2), 285–301, 10.1080/1540496X.2015.1095032. (Journal impact ratio: 0.768)

Uurimisrühma liikmete (kaas)autorsuses ilmunud monograafiad (ETISE klassifikaator 2.1).

Loetelu uurimisrühma töötajate olulisematest sise- ja välisriiklikest T&A-ga seotud tunnustustest (töötaja nimi, allüksus ning tunnustus).

- Tõnn Talpsepp, Kristjan Liivamägi ja Tarvo Vaarmets. Eesti Panga Urmas Sepa nimeline teadupreemia parima doktoritöö kategoorias esitatud teadustöö eest.
- Aaro Hazak SA Archimedes „Kuldõun 2016“ Euroopa ja Aasia riikidega haridus- ja teaduskoostööd arendavate õpirännete eest.
- Kalle Ahi (kaasautor Laivi Laidroo), parima teaduartikli auhind (doktorandid), International Conference On Accounting, Finance And Financial Institutions. Theory Meets Practice (ICAFFI 2016), Poznan, Poland

Loetelu uurimisgrupi liikmetest, kes on riiklike T&A-ga seotud otsustuskogude liikmed (töötaja nimi, ametikoht ning otsustuskogu nimetus ja positsioon otsustuskogus).

- Professor Aaro Hazak: SA Rein Otsasoni Fond stipendiumikomisjoni liige
- Professor Enn Listra: Eesti Panga nõukogu liige; Nasdaq OMX Baltic üliõpilaste uurimistöõde žürii liige
- Professor Kadri Männasoo: Eesti Teaduste Akadeemia üliõpilastööde konkursi žürii liige
- Professor Karsten Staehr: Praxis nõukogu liige

Loetelu uurimisgrupi liikmetest, kes on välisriikide akadeemiate ja/või muude oluliste T&A-ga seotud välisorganisatsioonide liikmed (töötaja nimi, allüksus ning välisakadeemia või muu olulise T&A-ga seotud välisorganisatsiooni nimetus).

- Professor Karsten Staehr: European Economic Association (EEA); European Association for Comparative Economic Studies (EACES); International Network for Economic Research (INFER); Social Science Research Network (SSRN), <http://www.ssrn.com>; Society for the Study of Emerging Markets; Nationaløkonomisk forening [Danish Economic Association];
- Professor Enn Listra: Academy of Management; Academy of International Business; Baltic Management Development Association
- Professor Aaro Hazak: International Economics & Development Research Centre (Hong-Kong)
- Külaliselektor Marit Rebane: International Sociological Association (ISA), International Association for Time-Use Research (IATUR), European Consortium for Sociological Research (ECSR)
- Dotsent Tõnn Talpsepp: European Finance Association, CFA Institute, European Financial Planning Association, Global Association of Risk Professionals

Uurimisgrupis osalenud järel doktorite ning TTÜ-st järel doktorantuuri suundunud uurimisgrupi töötajate loetelu (nii ETIS-e kaudu esitatud taotluste kui muude meetmete alusel näidates ära järel doktorit nime, päritolumaa ja asutuse, järel doktorantuuri perioodi ning meetme, mille alusel järel doktorit rahastatakse).

- DoRa Plus tagasipöörduva teadlase toetus Dr Aleksei Netsunajevile

Edukad projektitaotlused 2016

Horizon2020 rahastamisel osutus edukaks TTÜ koordineeritav taotlus „Institutsioonid teadmismahukaks arenguks: Majanduslikud ja regulatiivsed aspektid Kagu-Aasia üleminekumajandustes“. Rahastus saadi täismahus, 1,3 miljoni euro ulatuses ning eelarve kasutamist koordineerib TTÜ. Konsortsiumis on TTÜ partneriteks Lausanne'i Ülikool (Šveits) ning kolm Kagu-Aasia ülikooli – Laose Riiklik Ülikool (Laos), Ho Chi Minh City Õigusülikool (Vietnam) ning Kuninglik Õigus- ja Majandusteaduste Ülikool (Kambodža).

Teadlaste mobiilsus

- VY615 "Institutsioonid ja majandusareng: Teadlastevahetus ja akadeemiline koostöö (29.01.2016–27.02.2016)", Aaro Hazak. Erasmus Mundus AREAS+
- Erasmus+ lühiajaline teadlasmobiilsus (23/02/2016-26/02/2016): Kadri Männasoo (Stockholm, STATA Winter School)
- Erasmus+ lühiajaline teadlasmobiilsus (12/09/2016-16/09/2016): Kadri Männasoo (Madrid, CEMFI Summer School)
- Erasmus+ lühiajaline teadlasmobiilsus: Karin Jõeveer (London, London School of Economics and Political Science)
- Erasmus+ lühiajaline teadlasmobiilsus (09/11/2016 – 16/11/2016): Aaro Hazak (Rumeenia, The Bucharest University of Economic Studies)

- Erasmus+ lühiajaline teadlasmobiilsus (04/05/2016 – 10/05/2016): Aaro Hazak (Sloveenia, University of Ljubljana)
- Erasmus+ lühiajaline teadlasmobiilsus (04/04/2016-16/04/2016): Karsten Staehr (Poola, Warsaw University, Faculty of Economics)

SEANES koolitusseminar (26/11/2016 – 4/12/2016): Aaro Hazak (Indoneesia, Bandung University)

Kaitstud doktoritööd

26. veebruaril 2016 kaitses doktoritöö Merike Kukk, juhendaja prof Karsten Staehr. Essays on household consumption and income underreporting. Esseed majapidamiste tarbimisest ja sissetulekute alaraporteerimisest.